

ÚJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felölös szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Hosszú tél.

Eső, hó, eső, hó: így változik az időjárás. Ma hideg, holnap aranyárga napsugár: ilyen szeszélyes az idő. De egy örömről mégis csak van néha; látnunk csillogó hólepet, befagyott vizet, ritka vendégeket, kiket már évek óta nem láttunk. De igazi örömről van-e?

Ha mérlegeljük: mi több: öröm-e, baj-e? Könnyű a felelet. Gazdag ember nem érzi az évszakok változását. Számára a tél is csak gyöngyörűségeket hoz, fűszerezve az újság ingerével. A hideg ellen otthon óvja a szőnyeges, jól fűthető lakás, a pompás gázkályha, vagy legalább is a szolid Meidinger. Künn meg a czobolyos bunda: a részvények emelkedése vagy esése sem függ az évszakoktól. Másrészt pedig a tél a zajos mulatságok szezonja. Csilláros báltermekben fehérvállu asszonyok mosolyognak, világhírű művészek hoznak ritka gyöngyörűségeket, kinn a befagyott tavon pedig csengő zeneszó mellett ifjú nép iringál gondtalanul, vidáman. Éljen a tél, mind ez élvezetek forrása, természetes színtere minden jó, szép, kedves dolgoknak! A kinek erszénye tömve, az szívesen üdvözli, örül maradásának és fájdalommal búcsuzik tőle.

Mennyire más a tele a szegénynek! Az első hó lehulltával bevonul hozzá a fekete gond, sulyosabban, nyomasztóbban, mint egyébkor bármikor. Egész sereg ember munkájában pangás áll be, némelyik munkaág egészen szünetel. Nem dolgoznak az ácsok, az építők, nem is szólva a mezei munkásról, a kinél az a körülmény, hogy lesz-e télen kenyere, a mi sanyaru iparos-viszonyaink között valóban csaknem kizárólag az aratás eredményétől függ. A munkás elmegy havat lapátolni: — ez is munka, a hely elég tisztességes keresetet nyújtó. A iparos, a ki ezt nem teheti: szűkölködve, mondhatlan nyomorúságok között várja a jobb napok bekövetkezését.

Ah, ezek nem örülnek a télnek. A jövedelmi források megcsappanásával szemben a szükségletek aránytalanul megsaporodnak. Nyáron, sőt részben ősszel is, a szegény ember táplálékának egy fontos része a gyümölcs. Ez most a gazdagoknak való ritkasággá válik; a mi pótolja, nincs. A fűtőszert nem lehet megfizetni és a meleg otthon a munkásnak ünnepi gyöngyörűség. Hol van még a lakbér, a téli ruha és az egyéb megszámlálhatatlan sok kiadás, a melyeket mind nehezebb előteremteni télen, mint egyébkor?

De nem csak a munkás, hanem minden kis existenzia sínyli a telet. A kabátos proletár még jobban, mint a többi. Az ő nyomorúsága kevésbbé szembeötlő, mert rejtettebb, de annál sulyosabb. Szükségei nagyobbak, holott ő nem oly edzett a nélkülözésekkel szemben. A kishivatalnok, kisiparos, a ki estéit dideregve tölti a hideg, sötét szobában, hogy kiteljen a részlet a szabónak; vagy a kinek szegényes ingóságai egymásután vándorolnak a zálogházba, hogy legyen bélelt keztyűre, vagy patikaszerre a tél nehézségei ellen, szánandóbbak a nyomorgó munkásnál is. És a diplomás emberek nyomora, a kiknek a háromnégy szobás lakás bére ad szivettépő gondot, a kiknek fagyos, sötét nyomorúságukat a derűs jólét látszatával kell fedezni. . . . Erről jobb nem is beszélni.

Sötét képeket bont ki előttünk a hosszú tél perspektívája. Láttukra gondolkodóba kell, hogy essék minden becsületes ember. A gondolkodás eredménye pedig csak az lehet, hogy jelen viszonyaink között az egyetlen helyes szociálpolitika: a jótékonyosság.

Külföldön, a nagy nyugati országokban, különösen Angliában, a jótékonyosság ügye szervezve van. Okosan, becsületesen, emberiesen. Ott is van betegség, éhség,

Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

Az idegen nő.

Irta: Molnár József.

A szoba szegényen volt butorozva, egyes darabjain azonban a régi jó idők nyomai látszottak. Eszter az ablak mellé húzódott, míg tőle távolabb a pamlagon az öreg pipázott. Szótlanul, csendesen voltak egy ideig. A nyomasztó némaságot Klára, a vén hűségese cseléd kopogó járása zavarta meg. Gondos cseléd mindig talál munkát. Klára is azért jött be, hogy valami rossz rongyot kerítsen és azzal az ósdi, kopottas butorok fénytelen, porlepte felületeit letisztogassa. Azután, mikor már dolgát elvégezte, kíváncszorgott.

Odakint az eső szitált; nehéz köd ereszkedett le. A sűrű, fojtós levegőn alig lehetett keresztül látni; a járókelők kőhécseivel szaladtak el egymás mellett. . . .

Jób botjára támaszkodva, kinosan beteges léptekkel, vontatottan ment az ablakhoz és csendesen, óvatosan a székre ereszkedett. Aztán nagyot fújt, mint a ki nehéz munkát fejezett be. Rövid pihenés után elővette nagy piros zsebkendőjét, hogy gondosan megtörülgesse pápaszemét, mely spárgával, vékonyra hasított rongydarabokkal volt megjavítgatva. Majd egy nagyot, fájdalmasat sóhajtott.

— Eszter — szolt az ősz remegő hangon — add ide az orvosságomat . . . megint erősen dobog . . . nagyon fáj . . . Eh! De minék is éljen már az ilyen öreg csont. Nincs nekem senkim . . . Az isten is csak azért sujt az étellel, hogy fájdalmamat, kínjaimat növelje. Kötelességet ró reám és nem ad hozzá elég erőt. Míg fiatal, tetterős voltam, nem küldött reám gondot . . . most tehetetlen agg létemre kell küzdenem a mindennapiért — a kenyérért! A könyörtelen sors megrendítően sujt. Oh átkozott . . . kegyetlen . . . ah! . . .

Nem tudta tovább folytatni, feje hátra hanyatlott, szemei zavarosan meredtek a levegőbe. Elájult.

Vagy öt percig tarthatott e kinos helyzet. A szép fiatal leány reszketve állt nagypapa mellett és könnyezve tartotta az orvoságos üveget. Segíteni akart az öreg baján, de nem tudott. Megtört, bánatos szemével úgy nézte a jó öreg, mintha az mondaná, átveszem a fájdalmadat, csak légy jobban. A hangos zokogásra Jób felnyitotta szemeit és fáradtan intett. Eszter vánkost hozott és azt gondosan a szék támlájához simította, majd néhány cseppet az orvosságból cukorra öntött és a beteg ajkaihoz segítette.

. . . Jób könnyebben érezte magát. A kipárnázott széken kényelmesen elhelyezkedett. Viaszsárga, aszott arca kipirult. Lázás volt. Eszter nagypapa mellé térdelt és a szénfekete fűrtök az öreg ölébe hullottak. Aztán

megeredtek a könnyei. Sokáig voltak ebben a fájdalmas állapotban . . . Besötétedett már a szoba, a mikor Eszter fájdalom-kábultságából fölocsudott.

Éppen most ment el az orvos. Eszter kikísérte őt és hosszasan beszélgetett vele. Mielőtt azonban a szobába lépett volna, könnyeit felszárította, nehogy az öreg észre vegyen valamit . . .

— Sokáig magamra hagytál gyermekem — szolt Jób alig hallhatóan. Az orvossal beszélgetted? Ugy-e azt mondotta, hogy nincs már segítség . . .

— De hova gondolsz nagypapa — válaszolt Eszter, nyugodtságot színelve. Sőt úgy vélekedett, hogy állapotod javulóban van. Holnap talán már . . . Hangja itt elakadt. Kinos, fuldokló zokogásban tört ki.

— Ne sirj gyermekem — vigasztalta a beteg: az, ki az emberek sorsát intézi, megfogja hallgatni a te imádat és még talán úgy lehet, hogy boldogok, megelégedettek leszünk. Mert lehetetlen az, hogy az arvak sorsa, élete mindig csak keserűség legyen. Vedd elő imakönyvedet . . . együtt fogunk fohászolni az Úrhoz, kettőnk könyörgése nyomósabb lesz. A bátorító szó Eszter lelkét megkönnyebbitette és egy szebb, jobb sors reményében sietett imakönyvéért.

Az öreg felült ágyában, kezét imára kulcsolta és az elmondottakat mély megindult-

keserves és sötét nélkülözés. De a hány könnyet csak felszárítani lehet, annyit fel is szárítanak; a hány jajt el lehet hallgattatni, annyit elhalgattatnak. Mindenki ad, és a mit adtak, annak helyes felosztásáról bölcs gondoskodás történik.

Nálunk a jótékonyság ügye is gyermekkorát éli még. A jó akarat államban, társadalomban megvan, de hiányzik okos szervezése.

Adjunk tehát feleslegünkből ember-társainknak. Nyissuk meg erszényünket és juttassunk belőle a szegénynek, mert becsületes embernek a jótékonyság lelki szükség kell, hogy legyen. De ne vessünk el minden gondot magunktól a pusztá adással. Keressük fel az igazi nyomort, adjunk humánusan, adjunk a szükségesre. Gyakoroljuk bölcsen a jótékonyságot, akkor áldás lesz a gyümölcse.

A megtámadott választások.

— Az igazoló-választmány ülése. —

Hétfőn délután 4 órakor tartotta ülését az igazoló-választmány. Az ülésen, melyen Szlávi János elnökölt, résztvettek dr. Balla Aladár, Brunner Ede, Formayer Ferencz, Kron Károly, Macsvanszky Pál, dr. Nemes Sándor, dr. Vucsetics Illés. A tollnoki és előadói tisztet Marczekevich Imre városi aljegyző végezte.

Elnök az ülést megnyitván, felhívja az előadót, hogy terjessze elő indítványát első sorban Mátics Dusán és társai panaszáról, mely a III. ker. választás megsemmisítését célozza.

Marczekevich Imre előadó: Mátics Dusán és társainak panaszát elvetendőnek találja, mert nem vehető figyelembe panaszlók amaz érve, hogy a lajstromba elköltöztek és meghaltak is felvétettek. Az 1886. XXI. t.-cz. 42. §-a szerint csak a választási eljárásra vonatkozó panaszok elbírálása tartozik az igazoló választmány hatáskörébe, már pedig a panasz nem ez ellen irányul. Különb is az 1886. XXI. t.-cz. 31. §-a szerint az igazoló választmány az egyes választó kerületek névjegyzékét az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékéből állítja össze; de az idő-

sággal ismételte. Szemeit égnék meresztve könyörgött, fohászodott, rimázkodott. Arczáról a remény, a fájdalom, a kétségbeesés, a gond tükröződött vissza. Ima után erőltlenül hanyatlott hátra.

Gondterhes, merengő állapotából ajtókopogtatás zavarta fel... Igen előkelően öltözött magas termetű nő állt előtte.

— Hallottam Jób az orvostól — szölt az idegen nő megindultan — hogy gyengélkedel. Im itt van... hoztam egy kis frissítőt, költsd el, ha elfogy, hozok ismét, Holnap ugyancsak meg foglak látogatni, remélem már ágyon kívül foglak találni. Most azonban figyelj. Ez ékszer hoztam, régiség, itéld meg valódi-e?

— Te mint régi ötvös már a tapintásoddal is eldöntheted igaz voltát.

Jób a meglepetéstől szóhoz sem tudott jutni, merőn bámolt az előtte álló nőre, ki a selyempapirosba göngyölgetett régiséget átadta neki. Távozásakor Esztert keblére ölelte, miközben két forró könnyesepp gördült végig arcán.

— Oh Isten, mily hatalmas és mily kegyelmes vagy. Ujra reményt adtál e nyomorult élethez, újra erőt érzek karjaimban, fogok tudni, újra dolgozni, mert az Isten van velünk.

Jób mitsem sejtve izgatott örömmel tépte le az antikvitásról a selyempapírt. Amde a

pont, hogy mikor kell összeállítani, nincs meghatározva: tehát lehet az év elején is. Így megeshetik, hogy az év végéig — a mikor a törvény szerint a törvényhatósági bizottsági tagok választatnak — szintén sok meghalt és elköltözött van a lajstromban. Az ez érv is tarthatatlan, hogy sokan nem tudtak a választásról. Egyrészt nem rendel a törvény meghívást a választáshoz, másrészt pedig minden törvényhatósági lakos választó kapott meghívót, a mi, hogy megtörtént, az által is kiviláglik, hogy a panasz egy nevet sem említ. Gyenge az az érv is, hogy több szavazat adódott be, mint a hányan leszavaztak. A választási jegyzőkönyvből kitűnik, hogy csak kettővel volt több a szavazólap, melyet, ha a leszavazott egy járeki szavazattal együtt a legkevesebb szavazatot nyert megválasztott városatyja szavazataiból levonunk, és ha hozzáadjuk a kisebbségben maradt jelöltek legtöbb szavazatot nyertjének szavazataihoz, még akkor is megmarad a kihirdetett választási eredmény. És végül nem vehető figyelembe az az érv sem, hogy 800 szavazó van, a mi azt vonja maga után, hogy két kerületet alakítsanak belőle. Egyrészt nem vonatkozik a választási eljárásra, s így nem mondhat róla az igazoló-választmány ítéletet; de különben is hatályon kívül helyezte a törvény azt a szakaszt, melyre a panasz hivatkozik, az 1892. XXVI. t.-cz. 1. §-a.

Dr. Balla Aladár: Nem csatlakozhatik az előadó véleményéhez és indítványához. Az a körülmény, hogy kettővel több volt a beadott szavazólap, mint szavazó, a kuriai bíraskodásról szóló új törvény értelmében semmissé teszi a választást. Ez a törvény ugyan az orsz. képviselőválasztásokra vonatkozik, de minthogy nincsen törvény, rendelet, mely a törvényhatósági választások bíraskodására vonatkozik, per analogiam ez a törvény alkalmazandó.

Marczekevich Imre előadó: Fent-tartja indítványát már annál is inkább, mert dr. Balla Aladár érvelése el nem fogadható. A kuriai bíraskodásról szóló törvény tisztára az országgyűlési képviselőválasztásokra vonatkozik. De nem is tekintve ezt, azért sem alkalmazható ez a törvény a megtámadott választásra, mert ez 1899 ben tartatott meg, mikor kuriai bíraskodásról szóló törvény még hatályban sem volt.

Dr. Nemes Sándor: Csatlakozik az előadói indítványhoz, mert semmi ok sem forog fenn a választás megsemmisítésére.

mint meglátja a karéket, ingerülten zsebkendőjéhez kap, szemeit törli, nem hisz önmagának.

— Nyomorult, hitvány, kiátkozott! — sikolt Jób velőtrázó, iszonyatot keltő hangon.

— Eszter ez a te anyád volt! Vidd ez ételt, e megmérgezett kotyvalékot. Utálat!... Mindenség, a te átkod halált hoz. Tizenhat évig tudtam születésed titkát palástolni, de ez az aljas, ez a piszok elárult. Az én leányom volt; ápoltam, neveltem, védtem minden rossztól, de ő itt hagyott... megszökött. Az uri népek ékes szalonjai, a pénz, a gazdagság, a nagyravágyás elcsábította. Árva volt ő is mint te, együtt küzdöttünk... de ő gyenge volt — elbukott. A sulyos csapást akkor még elbirtam viselni, de most már — vén, öreg, nyomorult vagyok. Nem riadtam vissza semmitől sem... védtem, takargattam mint a kis galambot... elhagyott... Hogy bűnét eltitkolhassa, elvetett magától, karjaimba dobott és ismét csak a ledér, könnyelmű életnek adta magát. Pénzért árulja a becsületét és az én nevemet hordja!

Az öreg melle hörögni kezdett, hangja elakadt, rikácsolt... karék... nagyanyádé... tedd el... vigyázz... őrizd becsületteddel...

Minden úgy lett, a mint az orvos mondta. Az idegen nő ismét eljött, hogy ágyon kívül találta az apját. Kikísérte a temetőben, aztán hazament és sirt. Sirt: mert ez szokás.

Csak az indokolás tekintetében van némileg más nézet. Nevezetesen: kihagyandónak tartja az indokolás azt a részét, mely a névjegyzékek összeállításának idejéről szól, mert mikor a névjegyzék összeállítatik, az elköltözöttek és meghaltak kihagyandók. És fel-említettetni kívánja az indokolásban azt is, hogy sem törvény, sem rendelet nem intézkedik az esetre, ha több a szavazólap, mint a beadott szavazat, és hogy az a körülmény, hogy kettővel több a szavazólap, mint a beadott szavazatok, semmi befolyással nincs a választás eredményére. Egyebekben csatlakozik az előadói indítványhoz és indokoláshoz.

Szlávi János elnök: A politikai rasonra hivatkozik: ha több a szavazólap, mint a beadott szavazatok, és ha ez a körülmény a választás eredményét nem befolyásolja, akkor tekintettel arra, hogy sem törvény, sem rendelet nincs, mely ezt a kérdést szabályozná, nem szokták megsemmisíteni a választást.

Elnök elrendeli a szavazást. Vucsetics Illés dr. nem szavaz. Három szavazat a választás igazolása, három a választás megsemmisítése mellett lévén, elnök dönt, és pedig a választás igazolása mellett az előadó és dr. Nemes Sándor egyesített indokolásával.

Szlávi János elnök felhívja előadót adja elő indítványát dr. Nemes Sándor panaszáról, melylyel az I. ker. választást megtámadja.

Marczekovics Imre előadó: Az I. ker. választás igazolandó, mert a panasz érvei tarthatatlanok. A városi tanács által kibocsátott hirdetmény szerint az I. kerületben 7 rendes (6 évi megbizással) és 1 póttag (3 évi megbizással), tehát összesen 8 tag volt választandó. Tehát a szavazólapon nem volt több név, s így nem is kellett az utolsót törölni. Avval, hogy nyolcz névre adták le szavazataikat, bizonyították, hogy a póttagot is akarták választani. Hibául felróható, hogy nem tüntették fel, hogy kit akartak a póttagságra választani, s így nem lehet megállapítani, hogy kit akartak az egyes szavazók a három éves tagságra megválasztani. Ez fontos körülménynek tetszik, de tényleg nem az. A választás mértéke nem a nevek feljegyzésének sorrendje, hanem az összbizalom. Ha nem így szavaznak, kibukhatott volna olyan, ki több szavazatot nyert, mint a másik; mert azokat a szavazatokat, melylyel a rendes tagságra akarták megválasztani, nem számították volna azokhoz, melyeket mint póttag kapott.

Dr. Nemes Sándor: Nem fogadja el az előadói indítványt, mert indokolása nem helyes. Hét rendes és egy póttagra történt a szavazás; minthogy a szavazólapok ezt nem tüntették fel, olyannak kell azt a nyolcz nevet venni, mint a mely mind a rendes tagságra kandidáltak. S így a 8-ik név törölné. De ha nem is volna ez így — már pedig így van, — akkor is a 8-ik helyen irt nevek vélemezendők azoknak, melyek a póttagságra jutnak — csakis ezt lehet a törvényből levezetni. Ezért fenttartja panaszát.

Dr. Vucsetics Illés: Hozzájárul az előadói indítványhoz. Csak azt kéri felvenni a hosszas indokolásból, hogy a választás eredménye a szavazatok többségében keresendő. Továbbá kéri felemlítettetni, hogy az elnök nem jelentette ki eleve, hogy ki lesz a póttag.

Marczekovics Imre előadó: Kifejtette, hogy a szavazólapon nem volt a kelle-ténél több név, s a mint elfogadtatik, hogy nem volt a kelle-ténél több név, akkor csak a szavazatok többsége dönt. Mert a 6 éves mandátum nagyobb bizalmat tételez fel, mint a 3 éves mandátum.

Elnök elrendeli a szavazást. Dr. Nemes Sándor kijelenti, hogy — ő lévén a választás megtámadója — nem szavaz, mire a választást, az előadó és dr. Vucsetics Illés egyesített indokolásánál fogva, egyhangulag igazolják.

Ujdonságok.

(Eljegyzés.) Radó Róbert verseczi gyáros jegyet váltott Pressburger Irén kisasszonnyal, özv. Pressburger Gáborné leányával.

(Kinevezés.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter Czeiner Margit okleveles tanítónőt az ujvidéki állami polgári leányiskolához tanítónőnek nevezte ki.

(Meghívó.) Az „Ujvidéki Dalárda“ 1900. évi január hó 28. án esti 8 órakor, elnökének, Bruck Ferencz áll. polg. és felső keresk. iskolai igazgató urnak tiszteletére a Mayer szálló étkező-termében dalestélyt rendez. Műsor: 1.) Härtel A.: Éji zene. 2.) Huber Károly: Győzelmi dal. 3.) Gaál F.: Eredeti magyar dalok: a) Nyisd ki anyám b) Elragadta galambomat c) Siófokra megy a hajó 4.) Huber Károly: Édes hazám. 5.) Dr. Horváth Ákos: Népdal egyveleg: a) Megkondult a kecskeméti b) Szőke vize a Tiszának c) Mikor a faluban d) Gimbelem, gombolom 6.) Adams-Genée R.: A párisi ifjuság.

(Az ismeretlen.) Talló Örszéhez, a helybeli Talló János feleségéhez, még a mult hó elején beállított egy varrógép-ügynök, és ajánlotta portékáját részletfizetés mellett. Az asszony eleinte vonakodott, de miután az ügynök arról biztosította, hogy Tallóné az ügylettől visszaléphet, ha urának beleegyezését meg nem kapja, ráállott az üzletre, és — minthogy irni nem tud, — kis leányával iratta alá a megrendelő ívet. Tallóné, alig hogy az ügynök küszöbét elhagyta, nagyot gondolt: nem rendeli meg a varrógépet. Harmadnapra irt is a gyárnak, de nagy meglepetésére megjött vagy nyolczad napra a gép. Nem volt mit tennie: elhozatta a vasutról a gépet; de alig hogy haza hozta, beállított hozzá egy magas, sovány, gesztenyebarna fiatal ember, és azt mondta neki, hogy a gyár megbízásából elviszi a gépet. Tallóné megdöbbenés nélkül átadta a gépet, annál is inkább, mert egy irást kapott róla; igaz, hogy az áll benne: Tallónénak semmi keresni valója sincs a gyáron, de hát az asszony nem tud olvasni. De eljött január 15. ike, és a gyár követelte az első esedékes részletet. Most már kezdett a dolog az asszony szemében gyanussá válni, a miért is a büntető-bírósághoz fordult a mai napon. És most már ennek a hatóságnak kell megfejteni azt a majdnem minden támpontot nélkülöző kérdést: ki az az ismeretlen?

(Ingatlanok forgalma.) Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál az elmúlt hét folyamán a következő helybeli ingatlanok kerültek átíratás alá: Kuzmanovics Száva tulajdonát képező 5510/a—2—a hr. 1175. □-öl. 5521—5522. 5531—5533/b—1. hr. 1 hold 1066²/₃; □-öl. i. 5558—5559./b/3. hr. 5 hold 138¹/₂ □-öl. szántó föld Kuzmanovics Tódora 7000 korona vételárban. Knapik Nenezel és neje Stockinger Jozefa tulajdonát képező 3030/b. hrsz. beltelekből 8¹/₂ □-öl. beltelek Norguseich Ilija és neje Nikolics Katiczára 90 kor. vételárban.

(Főispán és polgármester sajtópere.) A szabadkaiak a jövő hó első napjaiban ismét bevonulnak a szegedi Mars-téri törvénypalotába. Ezuttal két panasz is van. Schmausz Endre szabadkai főispán az egyik és Mamusich Lázár polgármester a másik. Mind a ketten vádolják sajtó utján elkövetett nyilvános rágalmazásnak vétségével Vukovits József szabadkai lapszerkesztőt. E két ügyet a szegedi kir. törvényszék már ki is tűzte tárgyalásra. Február hó 9-én tartják meg az egyikben és 12-én a másikban az esküdtbírói tárgyalást. A két tárgyalás elé érhető érdeklődéssel tekintenek a szabadkaiak.

(Uj vasut.) A topolyai vasuti állomástól kiinduló, Bajsán esetleg Ó-Szivácson át Cservenkákig, innen Bács-Keresztur és Lality érintésével Hódságon vagy Parabuty és Ujfalun át Bács-Tovarisoa és Obrovác községek érintésével Ó-Palánka irányban a Dunapartjáiig vezetendő keskeny vágány helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt Gfrerrer,

Schoch és Grossmann budapesti czég nyerte el. Az engedélyes czég most felhívást intézett az érdekelt községekhez, hogy nyilatkozzanak mikép mily arányban illetve mily összeggel hajlandók a vasutépítéshez hozzájárulni.

(Tisztujtás Moholon.) A tisztujtás folyó hó 17-én tartatott meg a következő eredménnyel: megválasztották gazdálkodó birónak Popovics Vászót, törvénybirónak Raffai Antalt, házipénztárnoknak Erdélyi Fülöpöt, adópénztárnoknak Matity Damjant, közgyámnak Gyurgyev Sztévát, esküdtteknek: Pakosz Jánost, Lehner Mihályt, Kovacsev Voint és Raduláski Lázót.

(Vallás-háborítók.) Tavalay a szántovai katolikus hívek közül számosan indultak Mária Gyüdre bucsura, mely utjukban Odry Lajos szántovai káplán kikísérte hiveit a falu végéig, itt megállván szent beszédet intézett a bucsusokhoz. E közben a falu felől vágatott kocsival Prodán Jakab és Czveits Tódor a tömeg közé, úgy, hogy azoknak szét kellett szaladni és a szónokot is majdnem az árokba lökték. E miatt vonták őket felelősségre folyó hó 18-án a szabadkai kir. törvényszék és Prodán Jakabot 14 napi fogházra és 200 korona pénzbírságra és Czveits Tódort pedig 8 napi fogházra és 100 korona pénzbírságra ítélte.

(Szerenosétlenül járt fuvaros.) Vuics Márk bács-szenttamási fuvaros Turia községből liszttel megrakott kocsijával a Ferenczcsatorna partján igyekezett hazafelé B.-Szt-Tamásra. Utközben elfogta az álm s mélyen elaludt, a lovak pedig az esthomályban a jéggel borított Ferenczcsatornába mentek; egy darabig csak elbirta a jég, de alig néhány méternyire a parttól, a jég beszakadt, ló, kocsi és a szegény fuvaros a víz alá merültek. Az arra járó-kelek csak másnap találták meg a szegény fuvarost, midőn a vízből a kocsit és liszteszsákokat kiemelték.

(Hármasok.) Katymáron egy fiatal parasz-asszony, Gissinger Anna három gyermeket, két fiút és egy leányt szült. Az anya és a hármasok teljesen egészségesek.

(102 évet élt.) Deutsch Julia asszony folyó hó 10-én reggeli 7 órakor 102 éves korában Zomborban elhunyt. A ritka nagy kort ért matrona volt Zombor legöregebb asszonya. Temetésé vasárnap délelőtt ment végbe nagy részvét mellett.

(Bácskai lovak a bur háboruban.) Említettük, hogy Szabadkán a Hauser czég az angolok részére lovakat vásárol. Az Alföldről összeszednek 3000 drb. lovat, hogy ezek a transzváli háboruba szállítsák. E hirrel kapcsolatban jelenti most szabadkai tudósítónk, hogy mióta ez a czég ott letelepült, Szabadkáról szállítják a legtöbb lovat külföldre. Már a második esztendeje, hogy egy francia bizottság ott tartózkodik; Franciaországba ugyanis az idén ismét 6000 lovat szállít ez a czég. Most, hogy az angolok részére ily nagyszámu ló szükséges, míg ezt a 3000 lovat el nem szállítják, a francia részére a vásárlást egyelőre felfüggesztik. Érdekes látványt nyújt a Hauser czég istállóinak a megtekintése. Állandóan 500—600 ló van az istállókban, melyekre vagy 100 ember felügyel. Az ország minden részéből a tenyésztők ide hozzák a lovakat és innen szállítja aztán a czég a külföldre. A czég leginkább 150—300 frtos lovakat vásárol és épen ezért a kisebb tenyésztők, a kisgazdák látják hasznát ennek a rendkívüli exportnak.

(Titokzatos gyilkosság) esete foglalkoztatja jelenleg a zombori kir. ügyészséget és a közgazgatási hatóságot. Weisz Samu, ószivácsi kereskedő e hó 4-én hazulról ismeretlen helyre eltávozván, folyó hó 19-éig családjához vissza nem tért. Felesége férje eltűnését gyanusnak találván, jelentést tett a községi előljárárságnak és köröztetését kérelmezte. Mielőtt azonban ez megtörténhetett volna, Weisz hullája megtalálhatott. Ugyanis folyó hó 23. án a cservenkai országuton egy munkás ember haladván, az egyik kutból vizet akart meríteni. Amint a vödört nagy nehezen a víz felszínéről

felemeli, rémülten látja, hogy az egyik kiálló szögön egy férfi hullá lóg. A megrémült ember sietett a hatóságnak erről jelentést tenni. A hullá szemle alkalmával megállapított Weisz Samu személyazonossága és egyuttal konstataálva lett, hogy Weisz fejében 5 lövés által okozott halálos sebek vannak, továbbá találtatott a meggyilkolt zsebében egy üres forgó pisztoly. Az illetékes hatóságok — minthogy itt gyilkosság esete látszik feuforgni — a legszelesebb körű nyomozást indítottak meg.

(A szentistváni libák.) Ime alig egy pár napos a huszadik század és máris megvan a szenzációja. Bajával szomszédos Szent-Istváné az érdem. De hát minek is csinálunk oly hosszú bevezetést, mondjuk el a szentistváni korhely libák tragikus történetét, úgy, a mint ottani tudósítónk ezt velünk közli: Gyika Luka szentistváni parasztagdánál kiöntötték az udvarra a borsöprüt, mert hát a borka söprü az alja és azt mindenütt, mihelyt a bor fogytán van, ki szokták önteni. A Gyikáké 8 libája azonban elég jónak találták a söprüt is, és jobb híján azzal lumpoltak, azaz elfogyasztotta a nyolcz liba az egész borsöprüt, a mitől oly alaposan berugtak; hogy úgy heverte az udvaron, mintha már elköltöztek volna ez árnyákvilágból. Meg volt riadva a Gyikáné, mikor ott látta döglötten heverve azt a szép 8 libát — a szentistváni ludak színe javát. De hát mit tehetett már a gazdaasszony? Praktikus asszony létére úgy gondolja, ha már a fejsze odaveszett, legalább a nyele maradjon meg. És így fogta a döglöttnek vélt libákat és — alaposan lekopasztotta róluk a tollat és a diszültől imigyen megfosztott hasznos háziállatokat kidobta a ház végébe. Nagyon nézett azonban Gyikáné asszonyom, mikor a mámorukból felocsudott katzenjammeres libák azon póre meztelenen kerültek elő. Előbb keresztet vetett magára, mert azt hitte, hogy — uram bocsáss — a megdöglött libák szelleme került elő, de aztán látta, hogy azok bizony eleven libák, csupán csak az a hibájuk, hogy egyszer döglötteknek nézetvén, megfosztotta, a fölöslegesnek vélt teli gunyától. Gyikáné most már sehogy se akarta a magának vallani a nagyon is póre libákat és kihajtotta őket a házból. Hajh, de a libák nem akartak ám menni, ott guggoltak a kapu előtt. Mit tehettek hát egyebet Gyikáké? Oda ajándékozták a megkopasztott libákat a falu végén tanyázó sátoros cigányoknak.

Irodalom.

Kérelem. Olvasóink azok, akikhez bizalommal fordulhatunk. A Nemzeti Iskola évek óta szolgálja önöket, évek óta küzd azért, amiért önök is egyen-egyen folyton fáradoznak: hazánk kulturájának emelésért. Önök adták az anyagi eszközöket a küzdelemhez, önök adták a lelkesedést a szerkesztőség minden tagjának a szellemi küzdelemhez és önök voltak eddig is a legkiválóbb munkatársak. És ezekért eddig is hálás köszönetre kötelezték minket. Sikereink is voltak, de azért elbizakodottakká lennünk, megállani a küzdelemben nem szabad.

Mi ezt nem is tesszük, hanem fokozottabb szorgalommal igyekszünk a magukra vállalt feladatnak megfelelni. A nyílt és bátor szó lesz ezután is fegyverünk, a tanítók, tanárok erkölcsi és anyagi érdekeinek védelme a kitűzött célunk. S amidőn ezt ime újból fogadjuk, engedjék meg hogy önöket is terheljük e cél megvalósítására vezető eszközök megszerzésével.

Az ujság szerkesztés legnagyobb titka ugyanis a pénz és e mellett éppen olyan fontos a nagy olvasó közönség. Mi amikor 8 koronában állapítottuk meg a Nemzeti Iskola előfizetését, arra törekedtünk, hogy minden tanárt, minden tanítót zászlónk alatt egyesítsünk. E célunktól még nagyon messze állunk. Nem rendelkezhetünk a reklámnak azzal az eszközeivel, amely felrázza a még mindig alvókat, mert erre első sorban teméntelen pénz kellene. De ez akkor is felesleges lenne, ha csakugyan meg volna, hisz lapunknak egy évtizedhez közeledő élete elég nyitott könyv s ezzel szemben az olvasóink megtisztelő véleménye a legszebb reklám.

Ehez a reklámhoz folyamodunk most. Önöket kérjük, hogy kollegáikat buzdítsák előfizetésre. Önöket kérjük, hogy az előfizetésre hajlandók nevét velünk közölni kegyeskedjenek.

Azt hisszük, senkinek sem okoz nehézséget legalább egy előfizetőt szerezni s ha ezt minden olvasónk megtenné, már most megkétszereződne előfizetőink száma. Ezzel természetes megduplázódnék a lap bevétele, kétszer nagyobb lenne a tekintélye is. De hányszor nagyobb lenne a hatalma! . . .

Nem tagadjuk, nekünk egyénileg is érdekünk az előfizetők szaporítása. S ha nehéz és fáradságos munkánk jutalmazásáról szó lehet, nyiltan merjük kimondani, rá szolgálunk. De ennél sokkal fontosabb az a közös ügy, amelyet képviselünk s amelynek győzelme annál biztosabb, mennél többen állanak a zászló alatt.

Mi kitértük s kérve kérjük: álljon alája minden tanító, minden tanár. Jelszavunk: egysült erővel!

A „Nemzeti Iskola” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VII., Rottenbiller-u. 5/a.

Terjesztésre mutatószámokat kívánatra azonnal küld a kiadóhivatal.

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer:

Irankovits Károly gyáros Szeged.
Klobusiczki Samu birtokos Szt.-Miklós.
Ratkovits Károly vállalkozó Pécs.
Braun József kereskedő Kis-Körös.
Brunek Jakab kereskedő Palánka.
Mandl Lipót kereskedő Irk.
Weisz Gyula utazó Bécs.
Spitzer Antal utazó „
Modern Sándor utazó „
Weisz Hugó utazó „
Spitzer Ferenc utazó Csaba.
Novák Károly utazó Bécs.
Ohrenstein Jakab utazó Budapest.
Komorner Ferenc utazó Bécs.
Lövy Fülöp utazó Budapest
Bernáth Károly utazó Bécs.
Arhemann Rezsó utazó Vilány.
Krausz Ödön utazó Bécs.
Reich Albert utazó „
Hanus József utazó Zágráb.
Goldfinger Manó utazó Budapest.
Schubert Adolf utazó „
Basch Lipót utazó „
Csuzs Adolf utazó Bécs.
Lieber Miksa utazó Bécs.
Kapeller Samu utazó Budapest.
Reihel Adolf utazó Budapest.
Reng János utazó Bécs.
Weisz Henrik utazó Budapest.
Neufeld Fülöp utazó „
Hochberger Simon utazó Bécs.
Fried Mór utazó Budapest.
Supka László utazó Budapest.
Sugár Imre utazó „
Adler Ernő utazó Budapest.
Reich Ágoston utazó Bécs.
Weiner Gyula utazó Budapest.
Atföldi Sándor utazó „
Rindt Manó utazó „
Laubenstrach Lipót utazó Budapest.
Kovács Gyula utazó „
Bier Miksa utazó Vukovár.
Schön Simon utazó Budapest.
Fischer Miksa utazó „
Hardlg Vilmos utazó Bécs.
Berger Gyula utazó Budapest.
Reich József utazó Fiume
Heimann Ignác utazó Budapest.
Wolf József utazó Budapest.
Kassowitz Simon utazó Grác.
Markus Zsigmond utazó Budapest.
May Mór utazó Budapest.
Neuherger Izidor utazó Budapest.
Zenke Béla utazó Budapest.
Fischer Mór utazó Budapest

Erzsébet szálloda.

Ohrenstein Mór gyáros Boecsin.
Kende Béla mérnök Zombor.
Sztankovits György mérnök Zombor.
Lacsonyi Henrik mérnök Budapest.
Bernát Kálmán mérnök „
Engl Adolf mérnök Budapest.
Rosenberg Mór utazó „
Schrottmann Lajos utazó Budapest.
Bing József utazó „
Feik Béla utazó Budapest.

Vértés Sándor utazó Budapest.
Kohn Lipót utazó „
Brandelg Simon utazó „
Müller Emil utazó Budapest.
Nedelykovits Viáda utazó Budapest.
Steiner Izidor utazó Budapest.
Becker Károly utazó Budapest.

Fehér hajó szálloda.

Schaffer Ádám birtokos Gajdobra.
Szasits Iliás hivatalnok Ireg.
Burdella Gedeon lelkész Pesenovácz.
Stefanovits Anna magánzó Belgrád.
Jeisel Ferenc jegyző Járek.
Barakovits György gyógyszerész Szt.-Tamás.
Marczekics Tivadar kereskedő Palánka.
Renn Miksa kereskedő Hegyes.
Sprit Demeter kereskedő Kubity.
Renn Adolf kereskedő Hegyes.
Ranko its Tivadar kereskedő Kobily.
Stefanovits Mihály kereskedő Belgrád.
Fülöp József kereskedő Szt.-Tamás.

Teve szálloda.

Bernheim Izidor jegyző Kovily.
Tobigacski Mladen birtokos Kovily.
Milisics István birtokos Kovily.
Rakits Mihály lelkész Obrovác.
Bigar József munkás Illok.
Kuzminác Jesta tamburas Cserevics.
Csapka Antal szabó Belgrád.
Matkovits János cipész Belgrád.
Kosztics Illés jegyző Mosorin.
Hoffmann Ferenc festő Pucsova.
Markus Koszta kereskedő Bjelina.

23. szám
végr. 1900

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a titeli kir. járásbíróóság 1896. évi V. 5991/P. m. számú végzése következtében Fehér Miklós budapesti lakos javára Pócs István s trs. felsőkovili lakos ellen 1959 kor. 26 fill. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1959 kor. 20 fillre becsült 4319. sz. gőzgép és egyéb ingókból álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a titeli kir. bíróság 1899. évi V. 533/2. számú végzése folytán 3326 kor. 26 fill. tőkekövetelés, ennek 1896. évi október hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 120 kor. 60 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig alperesek lakásán Felsőkovilon leendő eszközésére **1900. évi február hó 6. napjának délutáni 2 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tittel, 1900. évi január hó 20. napján.

Vigh

kir. bírósági végrehajtó.

171. szám.
végr. 1900.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróóság 1899. évi 1899. 2000. s 2001. számú végzése következtében Dr. Gál Ödön s Dr. Nemes Sándor ujvidéki ügyvédek által képviselt Schossberger Lajos, Ujhely Vilmos s Weinfeld Ignác ujvidéki lakosok javára Löffler R. (Róza) ujvidéki lakos ellen 475 kor. 82 fill, 390 kor. s 600 korona s jár. erejéig 1899. évi december hó 29-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2083 kor. 60 fillre becsült következő ingóságok, u. m.: kész férfi ruhákat az üzletben, a lakásán szobabatorok s ágyneműk nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróóság 1899. évi V. 1999—2002/2. számú végzése folytán 475 kor. 82 fill, 390 kor. s 600 kor. tőkekövetelés 475 kor. 82 fill., ennek 1899. évi december 15-től 6%, 390 kor. után október 1-től 6%, s 600 kor. után december 17-től járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 221 kor. 93 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidéken alperes lakásán s születésben leendő eszközésére **1900. évi február hó 5. napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárveendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1900. január hó 23. napján.

Basch Sándor
kir. bírósági végrehajtó.

Polgár Sándor

egyetem. gyakorlott orvosi mű- és kötszerész

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos- sebészeti és betegápolási tárgyakban Saját találmányu, m. kir. szabadalmaz Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, göresér, eleni gummiharisnya, orthopaedial készülek, mülábak s kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergstrand fis párisi gyárából. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és **halhólyag**, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczatonként **eredeti párisi minőségben** frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. **Bouts americ.** tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—. **Női óvszerek:** Hasse tanár-féle frt 2.—, **Mensinga** tanár-féle frt 2.50, **dr. Karlet-féle** frt 3.— drbonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók. **Hölgy szivacsok**, valódi párisi, tuczatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon, darabja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higieniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!